



فصلنامه علمی پژوهشی  
دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت  
دوره ۱۳/ شماره ۴ (پیاپی ۵۲)/ زمستان ۱۴۰۳  
صفحه ۱ تا ۱۳

## نقش مدیریت دارایی در صنعت بیمه در بهبود پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری و گزارشگری مالی

محمد اوسطی

دانش آموخته رشته حسابداری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.  
mohamadowsati@yahoo.com

قدرت‌اله طالب‌نیا

دانشیار و عضو هیئت علمی دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.  
(نویسنده مسئول)  
gh\_talebniya@yahoo.com

حمیدرضا وکیلی‌فرد

دانشیار و عضو هیئت علمی دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.  
vakilifard\_phd@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۱۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۴/۱۳

### چکیده

مدیریت دارایی به دنبال یافتن ترکیبی از دارایی‌ها در ترازنامه است تا بدان وسیله، خالص ثروت سهامداران را افزایش دهد. نقش مدیریت دارایی بیشتر در صنایع مالی و اعتباری و بانک‌ها مورد پژوهش قرار گرفته اما کمتر پژوهشی برای شرکت‌های بیمه‌ای انجام شده است که این پژوهش درصدد انجام این امر است. در این پژوهش، ابتدا اطلاعات مورد نیاز شرکت‌های بیمه‌ای از صورت‌های مالی و اطلاعات موجود در بورس اوراق بهادار برای دوره ۵ ساله ۱۳۹۵ لغایت ۱۳۹۹ استخراج و از مجموع شرکت‌های بیمه‌ای، تعداد ۱۸ شرکت به عنوان نمونه آماری انتخاب شده است. سپس بر اساس آزمون دیکی فولر، مانایی متغیرها، از آزمون کولموگوروف اسمیرنوف، نرمال بودن توزیع داده‌ها و از آزمون دوربین واتسون، مستقل بودن خطاها مورد آزمون قرار گرفته است. در این پژوهش برای آزمون معناداری کلی مدل رگرسیون پردازش شده از آماره فیش در سطح ۹۵ درصد اطمینان استفاده شده است. نتایج حاصله نشان می‌دهد سنج‌های مدیریت دارایی (نسبت نقدینگی و نسبت دارایی ثابت) در بهبود پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری و گزارشگری مالی تاثیرگذار است.

**واژه‌های کلیدی:** مدیریت دارایی، پیامدهای اقتصادی، کیفیت اطلاعات حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی، صنعت بیمه.

## ۱- مقدمه

شامل صورت های مالی، بلکه دربرگیرنده ابزارها یا روش های اطلاع رسانی است و این ابزارها، به صورت مستقیم یا غیر مستقیم با اطلاعاتی ارتباط دارد که از طریق حسابداری ارائه می شود. یعنی اطلاعاتی درباره منابع شرکت، دارایی ها، بدهی ها و سود و غیره است» (هیأت تدوین استانداردهای حسابداری مالی آمریکا، ۱۹۸۷) یکی از الزامات کیفیت گزارشگری مالی همانطور که در تعریف هیأت تدوین استانداردهای حسابداری مالی آمریکا آمده است ارائه اطلاعات صحیح و دقیق راجع به دارایی ها و بدهی ها است که از طریق مدیریت دارایی و بدهی ایجاد می شود.

با توجه به خصوصیات و ویژگی های شرکت های بیمه ای، آنها دائماً در معرض انواع ریسک ها قرار دارند. بخشی از آن ناشی از تصمیمات مدیران مالی و بخشی در رابطه با فروش بیمه نامه ها است و این وظیفه مدیریت بیمه ها است که کلیه ریسک ها را در سطح قابل قبولی نگاه دارند تا ارزش و سوددهی واحد اقتصادی حفظ شود. همچنین ورشکستگی برخی بیمه ها ناشی از عدم وجود نقدینگی کافی برای پرداخت خسارت به بیمه گذاران بوده است و این عدم توان پرداخت خسارت ناشی از ریسک بالای نقدینگی و مدیریت بی کیفیت دارایی ها بوده است. با عنایت به اهمیت نقدینگی در شرکت ها بیمه ای بنا به ضرورت پرداخت خسارت های ناگهانی و با عنایت به اینکه مدیریت دارایی ها بیشتر در صنایع بانکی در داخل و خارج از کشور مورد توجه محققان بوده و تاکنون در صنعت بیمه مورد پژوهش قرار نگرفته است، این موضوع در پژوهش حاضر مورد توجه قرار گرفته است.

## مبانی نظری

بازار سرمایه به عنوان موتور محرکه اقتصاد بر محور اطلاعات قرار دارد. جریان درست اطلاعات در این بازار منجر به اتخاذ تصمیمات صحیح و منطقی از سوی مشارکت کنندگان می شود و در نهایت، توسعه اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی را به ارمغان می آورد. گزارش های مالی از مهمترین منابع اطلاعاتی است که هدف آن فراهم کردن اطلاعات لازم برای تصمیم گیری های اقتصادی است و بخش اعظمی از نیاز اطلاعاتی بازار سرمایه را تأمین می کند. افزایش شمار تقلب ها که ممکن است با ورشکستگی شرکت های بزرگ در هم بیامیزد، نگرانی هایی را درباره کیفیت گزارش های مالی به همراه خواهد داشت. همه این موارد نشان از اهمیت پیامدهای اقتصادی اطلاعات حسابداری دارد. تغییر رویکرد تدوین استانداردهای حسابداری از استانداردهای مبتنی بر قواعد به استانداردهای مبتنی بر اصول، تأکید بر استقلال حسابرسان و حاکمیت شرکتی برای حمایت از منافع سهامداران جزء و تنظیم مقررات انتظامی حرفه حسابداری

کیفیت اطلاعات حسابداری میزان دقت گزارشگری مالی در بیان اطلاعات حسابداری و عملیات شرکت، به ویژه جریان های نقدی مورد انتظار است که به منظور آگاهی سرمایه گذاران آرایه می شود. اطلاعات حسابداری منبع مهم و سودمندی برای تصمیم گیری گروه های طرف قرارداد و همچنین منبع اصلی در ارزیابی وظیفه مباشرت مدیران محسوب می شود. گزارشگری مالی دارای کیفیت بالا منجر به افزایش توانایی سهامداران و مالکان شرکت در نظارت بر فعالیت های سرمایه گذاری می شود، این امر می تواند بر کارایی سرمایه گذاری ها در نتیجه کاهش پدیده مخاطرات اخلاقی تاثیر مشخصی داشته باشد (گاپو و راپوسو، ۲۰۱۱). اهمیت کیفیت اطلاعات حسابداری و گزارشگری مالی در پژوهش حمیدیان، عرب صالحی و امیری (۱۳۹۷) که به بررسی نقش عدم اطمینان اطلاعات حسابداری بر واکنش سرمایه گذاران به اعلام سود شرکتها و همچنین واکنش به اخبار خوب پرداختند، مشخص شده است. نتایج آنها نشان داد زمانی که عدم اطمینان بالایی در اطلاعات شرکتها وجود دارد، واکنش سرمایه گذاران نسبت به اعلام سود و اخبار خوب کمتر است.

کیفیت گزارشگری مالی از یک سو، به ویژگیهای عملیاتی و معاملاتی شرکت و از سوی دیگر، به نحوه ارائه و انعکاس این ویژگی ها در گزارش های مالی بستگی دارد. ویژگی های عملیاتی گزارشگری مالی به مدیریت دارایی واحدهای اقتصادی مربوط می شود. مدیریت دارایی دربرگیرنده مجموعه ای از ابزارها و روش هایی است که خلق ارزش و کنترل ریسک را برای سهامداران مدنظر قرار می دهد. بر این اساس، عواملی چون درک صحیح از ماهیت دارایی ها، مشتریان، شرایط اقتصادی و محیط رقابتی، لازمه مدیریت دارایی است. به طور خاص، مدیریت دارایی ها یکی از ابعاد مهم مدیریت ریسک است که در آن سعی میشود تا انواع مختلفی از ریسک ها با نگهداری ترکیب مناسبی از دارایی ها برای حصول به اهداف مالی مؤسسه مالی، به حداقل برسد. مدیریت دارایی به دنبال یافتن ترکیبی از دارایی ها در ترازنامه است تا بدان وسیله، خالص ثروت سهامداران را افزایش دهد؛ این در حالی است که تلاش می کند تا با کمی نمودن ریسک های مرتبط، مدیریت نقدینگی و نیز در نظریه های سایر الزامات، این مهم انجام گیرد. ایزدی نیا، قندهاری، عابدینی و نایینی (۱۳۹۶) در پژوهشی درباره مدیریت دارایی ها بیان داشتند حداکثرسازی ثروت سهامداران تحت تأثیر دو عامل ریسک و بازده قرار می گیرد و با مدیریت بهینه دارایی ها، می توان سود را حداکثر و انواع ریسک های آن را حداقل و از این طریق، ثروت سهامداران را حداکثر کرد. بر اساس نظر هیأت تدوین استانداردهای حسابداری مالی آمریکا، «گزارشگری مالی نه تنها

تا توان نقدینگی در آن‌ها به شدت مورد توجه قرار گیرد. به عبارت دیگر مدیریت دارایی‌ها یکی از بزرگترین چالش‌هایی است که شرکت‌های بیمه‌ای با آن روبرو هستند. در واقع هدف مدیریت دارایی، تقویت کیفیت و کمیت دارایی‌ها با در نظر گرفتن ریسک همراه دارایی‌ها برای مدیریت آینده است. از سوی دیگر، ارزیابی مناسب از وضعیت مدیریت دارایی مستلزم درک صحیح از ماهیت دارایی‌ها، مشتریان، اقتصاد و محیط رقابتی حاکم خواهد بود. از این رو، مدیریت دارایی به معنی جذب فعال سرمایه به منظور پاسخگویی به پرداخت‌ها است. مدیریت دارایی‌ها می‌تواند در همه شرکت‌ها کاربرد داشته باشد، لکن این مدل در بانک‌ها و همچنین در شرکت‌های بیمه‌ای به واسطه اینکه محصولات و خدمات بیمه‌ای مخصوصاً رشته‌های جدیدتر بیمه‌ای مثل بیمه عمر و سرمایه‌گذاری تا حدی مشابه محصولات و خدمات موسسات مالی و اعتباری و بانکی است، کاربرد بیشتری دارد. در این راستا چنوواو گالپینار و همکاران (۲۰۱۷) با استفاده از برنامه‌ریزی تصادفی مبتنی بر سناریو و بهینه‌سازی استوار در پی بهینه کردن دارایی‌ها و بدهی‌های صندوق‌های بازنشستگی تحت عدم قطعیت بوده‌اند. در پژوهش دیگری ژهنسون (۲۰۱۶) به ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌های یک صندوق بازنشستگی تحت نرخ بهره ثابت و متغیر با استفاده از شبیه‌سازی پرداخته است.

بیمه به شکل سنتی آن به مفهوم وجود نوعی تعاون و همیاری اجتماعی به منظور سرشکن کردن زیان فرد یا افراد معدود بین افراد گروه یا جامعه در ایران سابقه‌های طولانی داشته و همواره مردم این مرز و بوم با الهام از تعالیم اسلامی و فرهنگی خود برای کمک به جبران خسارت‌های ناخواسته‌ای که برای دیگر هموطنان و حتی مردم دیگر کشورها پیش می‌آید فعال و پیشگام بوده‌اند. با وجود این بیمه به شکل حرفه‌ای و امروزی آن برای اولین بار در سال ۱۲۶۹ هجری شمسی در کشور ما مطرح گردید. در این سال‌ها مذاکراتی بین دولت ایران و سفارت روس به عمل آمد و متعاقب آن اختیار فعالیت انحصاری در زمینه بیمه حمل و نقل برای مدت هفتاد و پنج سال به یک فرد تبعه روس به نام «لازار پولیاکف» واگذار شد. با این وصف نامبرده ظرف مدت سه سال که جهت آغاز فعالیت‌های بیمه‌ای وی در نظر گرفته شده بود قادر به تأسیس شرکت بیمه مورد نظر نگردید و به همین جهت این امتیاز از وی سلب شد. متعاقباً در سال ۱۲۸۹ هجری شمسی دو شرکت بیمه روسی به نام‌های «نادژدا» و «کافکاز مرکوری» اقدام به تأسیس نمایندگی بیمه جهت بازدید و پرداخت خسارت در ایران نمودند (شیبانی،

و حسابرسی از جمله تدابیر اتخاذ شده برای جلب اعتماد عمومی است. از سوی دیگر، صاحب‌نظران و اندیشمندان دانشگاهی نیز به سهم خود، سمت و سوی تحقیقات تجربی را به کیفیت گزارشگری مالی و اثرات آن بر بازار سرمایه سوق دادند تا بلکه بتوانند در این خصوص نقش مفیدی را ایفا نمایند. پیامدهای اقتصادی اثر گزارشهای حسابداری بر رفتار تصمیم‌گیری واحد تجاری، دولت، اتحادیه‌ها، سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان است (زف، ۲۰۱۹). جوهره تعریف فوق این است که گزارش‌های حسابداری می‌تواند بر تصمیمات واقعی مدیران و سایر اشخاص طرف قرارداد شرکت و همچنین ارزش شرکت اثرگذار باشد. (طالب‌نیا، ۱۳۹۹) از نمونه پیامدهای اقتصادی مستخرج از کیفیت اطلاعات حسابداری که به طور مستقیم در تصمیمات واقعی استفاده‌کنندگان تأثیرگذار است می‌توان به معیارهایی نظیر نسبت Qتوبین، متوسط هزینه سرمایه شرکت، نسبت ارزش بازار حقوق صاحبان سهام به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام و نسبت قیمت به سود هر سهم استفاده نمود. نسبت Qتوبین به عنوان معیاری مهم جهت ارزیابی عملکرد مدیران و آماره‌ای به عنوان نماینده ارزش شرکت برای سرمایه‌گذاران و هزینه سرمایه در واقع نرخ بازدهی مورد انتظار سرمایه‌گذاران است که به همراه دیگر معیارها، می‌تواند برآوردی برای استفاده‌کنندگان از اطلاعات حسابداری باشد. در این راستا هاشم نیکومرام، مهدی تقوی و حمید احمدزاده (۱۳۹۳) در پژوهشی پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را مورد بررسی قرار داده است. این پژوهش در پی یافتن پاسخ به این سوال است که شرکت‌هایی که کیفیت اطلاعات حسابداری آنها مطلوب است وضعیت اقتصادی آنها چگونه است؟ برای محاسبه متغیرهای وابسته پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری از معیارهایی نظیر نسبت Qتوبین، متوسط هزینه سرمایه شرکت، نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام و نسبت قیمت به سود هر سهم استفاده شده است. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که ضریب واکنش سود دارای بار و محتوای اطلاعاتی مثبت در بازار سرمایه ایران بوده و لذا دارای پیامد اقتصادی مثبت می‌باشد.

کنترل دارایی‌ها ابزار مدیریت استراتژیک برای مدیریت ریسک در بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری و شرکت‌های بیمه‌ای است. از طرفی کیفیت اقلام پولی در ترازنامه موسسات اعتباری و بیمه‌ها بسیار متفاوت و متنوع است. این امر باعث شده

3. Ghafgaz mercure

1. Lazar polyakov

2. nadzhda

### روش پژوهش

تحقیق حاضر ترکیبی از تحقیق کتابخانه‌ای و میدانی است. در ابتدا با بهره‌گیری از منابع کتابخانه‌ای (کتاب‌های فارسی، مقالات لاتین و سایر منابع در دسترس پیرامون متغیرهای پژوهش) مبانی نظری تحقیق تدوین گردید و در ادامه بر اساس ادبیات تحقیق، میزان ارتباط معیارهای مدیریت دارایی با معیارهای پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری و کیفیت گزارشگری مالی بررسی می‌شود. لذا این پژوهش از نوع پژوهش‌های همبستگی است. همچنین پژوهش حاضر در زمره پژوهش‌های اثباتی است که به صورت تجربی به شناسایی پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در صنعت بیمه می‌پردازد. همچنین برای بررسی تأثیر استفاده از مدیریت دارایی بر بهبود پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری و گزارشگری مالی از اطلاعات موجود در صورت‌های مالی و همچنین اطلاعات موجود در بازار یا بورس اوراق بهادار برای دوره ۵ ساله ۱۳۹۵ لغایت ۱۳۹۹ استفاده می‌نماید و هیچگونه دخالتی در کنترل و تغییر مقادیر متغیرها ندارند. بنابراین روش پژوهش از نوع «پس از وقوع» یا «علی» است. این پژوهش از لحاظ روش اجرا در زمره پژوهش‌های همبستگی قرار دارد. داده‌های مورد نیاز پژوهش حاضر مستقیماً از صورت‌های مالی سالانه و گزارش‌های مالی ارائه شده توسط شرکت‌های بیمه‌ای استخراج شده است. با استفاده از ضریب همبستگی، علاوه بر آزمون فرضیه‌ها، رابطه بین متغیرهای مستقل با وابسته یعنی ضریب تأثیرگذاری متغیرهای مستقل و نوع رابطه (ضریب منفی یا مثبت) نیز برآورد شده است.

در این پژوهش از روش رگرسیون چند متغیره به‌عنوان روش آماری استفاده می‌شود. در این روش، هدف اصلی این است که بررسی کنیم آیا بین متغیرهای وابسته و مستقل پژوهش رابطه‌ای وجود دارد یا خیر. همچنین تحلیل داده‌ها در بخش آمار توصیفی با محاسبه شاخص‌های مرکزی از جمله میانگین، میانه و شاخص‌های پراکندگی انحراف معیار، چولگی و کشیدگی چولگی انجام خواهد شد. در این پژوهش برای آزمون فرضیه‌ها از داده‌های ترکیبی استفاده خواهد شد. افزون بر این، برای آزمون مانایی متغیرها، از آزمون دیکی - فولر استفاده خواهد شد. سپس از آزمون کولموگوروف - اسمیرنوف (K-S) برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها استفاده می‌شود، سپس برای آزمون کردن این که تعداد نمونه (مشاهدات) از هم مستقل باشند و نمونه مورد نظر تصادفی باشد از آزمون دوربین - واتسون (Durbin-Watson) استفاده می‌شود. چنان چه مقدار آماره دوربین - واتسون نزدیک ۲ (تقریباً  $2 \pm 0.5$ ) شود، بدان معنی است که نمونه مورد نظر تصادفی است و نشان دهنده عدم خودهمبستگی

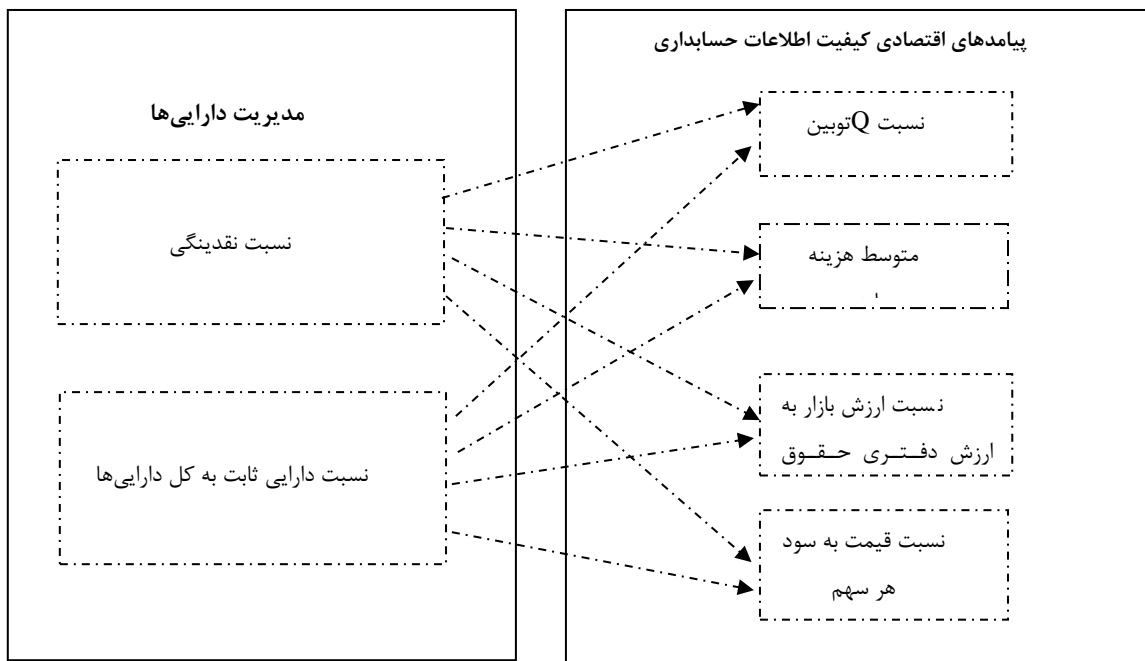
در کلیه کشورها با توجه به سیستم اقتصادی خود، مقررات قانونی در جهت هماهنگی فعالیت‌های اقتصادی تدوین و اجرا می‌شود. دولتها برای هدایت امر بیمه و نظارت و کنترل صنعت بیمه هم در اشکال مختلف آن قوانین و مقرراتی را اعمال می‌کنند. از نقطه نظر کلی، دولت از دو طریق در فعالیت صنعت بیمه دخالت می‌کند. دخالت نظارتی و عملیاتی. در دخالت نظارتی اعمال نظارت و کنترل به منظور تنظیم و هدایت امر بیمه از طریق اعمال مقررات قانونی و نظارت، در مورد چگونگی فعالیت بیمه‌گران مستقیم، انکایی، تعیین رشته‌های بیمه‌ای اجباری و غیره انجام می‌شود ولی در دخالت عملیاتی، فعالیت دولت در رشته‌های مختلف بیمه‌ای از طریق مالکیت یک یا چند موسسه بیمه و دریافت درصدی از فعالیت‌های موسسات بیمه داخلی بعنوان واگذاری اجباری صورت می‌پذیرد.

نگهداری مقادیر ناکافی نقدینگی، بیمه‌ها را با خطر عدم توانایی در ایفا تعهدات و در نتیجه ورشکستگی قرار می‌دهد. همچنین نگهداری مقادیر فراوان نقدینگی، نوع خاصی از تخصیص ناکارآمد منابع است که باعث از دست دادن بازار می‌شود. با بررسی ابتدایی مدیریت دارایی‌ها این سوالات برای بیمه‌گران مطرح می‌شود که اولاً چگونه یک شرکت بیمه دارایی‌های خود را بین رشته‌های پربازده و در عین حال پرریسک و دارایی‌های کم بازده و کم‌ریسک تخصیص می‌دهد؟ ثانیاً چگونه یک شرکت بیمه دارایی‌هایش را بین دارایی‌های بدون ریسک و دارایی‌های ریسکی تخصیص می‌دهد؟ مرحله اول شامل ساخت یک دارایی ترکیبی است که به لحاظ ترکیب دارایی‌های ریسکی بهینه باشد. گام دوم شامل مقایسه‌ای میان دارایی‌های ریسکی و بدون ریسک است. با توجه به این مطالب، از مدل سبد دارایی این نتایج به دست می‌آید:

- ✓ بیمه‌ها تلاش می‌کنند تا دارایی خود را میان بیمه‌گذاران پرریسک و پربازده و همچنین کم ریسک و کم بازده متنوع سازی کنند.
- ✓ هر شرکت بیمه نسبتی از دارایی‌هایش را در دارایی‌های نقدی بدون ریسک نگهداری می‌کند.
- ✓ هر افزایشی در میزان ریسکی بودن سبد بدهی، به شرط ثبات دیگر شرایط، موجب می‌شود تا بیمه‌ها به سمت دارایی‌های نقدی بدون ریسک حرکت کنند.
- ✓ هر افزایشی در نرخ بازده دارایی‌های بدون ریسک، مشروط به ثبات دیگر شرایط، موجب می‌شود تا بیمه‌ها دارایی‌های بدون ریسک بیشتری را نگهداری کنند.

است. ضریب همبستگی پیرسون میان متغیرهای پژوهش نیز بررسی می‌شود. ضرایب متغیرهای مدل رگرسیونی با استفاده از آزمون t استیودنت، آزمون می‌شود. در این پژوهش برای آزمون معناداری کلی مدل رگرسیون پردازش شده از آماره فیشر (F) در سطح ۹۵ درصد اطمینان استفاده می‌شود. سپس با استفاده از رگرسیون خطی (Linear-Regression) به آزمون فرضیه‌ها می‌پردازیم. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار

EXCEL، پس از اصلاحات و طبقه‌بندی لازم بر اساس متغیرهای مورد بررسی وارد نرم‌افزارهای EViews و SPSS شده و تجزیه و تحلیل‌های نهایی انجام خواهد شد و در نهایت به تائید یا رد فرضیه‌های پژوهش با استفاده از نتایج حاصله از نرم‌افزارهای مربوطه خواهیم پرداخت. نمودار شماره (۱) مدل مفهومی این پژوهش را ترسیم می‌نماید:



نمودار شماره (۱) مدل مفهومی پژوهش

که در آن  $Q_{it}$  نسبت Q توبین شرکت i در پایان سال t،  $VOCSI_{it}$  ارزش بازار سهام عادی شرکت i در پایان سال t،  $BVLTLL_{it}$  ارزش دفتری بدهی‌های بلندمدت شرکت i در پایان سال t،  $BVCLI_{it}$  ارزش دفتری بدهی‌های جاری شرکت i در پایان سال t و  $BVTAL_{it}$  ارزش دفتری کل دارایی‌های شرکت i در پایان سال t است.

میانگین موزون هزینه سرمایه، در واقع نرخ بازده مورد انتظار سرمایه‌گذاران است. در این پژوهش برای محاسبه نرخ هزینه سرمایه از معادله زیر که توسط استون (۲۰۱۴) که مبتنی بر فلسفه بازده مورد انتظار توسط سهامداران که خواهان دریافت سود سال جاری و تغییرات سود سال جاری نسبت به سود سال گذشته می‌باشند، ارائه شده است استفاده شده:

$$WACC_{it} = \frac{DPS_{it}}{P_{it-1}} + \frac{NI_{it} - NI_{it-1}}{NI_{it-1}}$$

برای بررسی متغیر وابسته (پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری) فرضیه‌های پژوهش از معیار (سنجه)‌های نسبت Q توبین، میانگین موزون هزینه سرمایه، نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام و نسبت قیمت به سود هر سهم استفاده شده است. نسبت Q توبین به عنوان معیاری مهم جهت ارزیابی عملکرد مدیران و آماره‌ای به عنوان نماینده ارزش شرکت برای سرمایه‌گذاران می‌باشد. در برخی از مطالعات نسبت Q توبین به عنوان معیاری برای اندازه‌گیری فرصت‌های سرمایه‌گذاری و رشد استفاده شده است. در این پژوهش با توجه به نتایج پژوهش‌های لیندنبرگ و راس (۲۰۱۸) و استیون و کنس (۲۰۱۶) و مرادی و پور حسن (۱۳۹۸) نظر به تایید درجه همبستگی و یکسان بودن تقریبی نتایج نسخه‌های متفاوت Q توبین، از Q توبین ساده بر اساس رابطه لی وای لن و بادرنت به شرح زیر استفاده شده است:

$$Q_{it} = (VOCSI_{it} + BVLTLL_{it} + BVCLI_{it}) / BVTAL_{it}$$

$$E_{it} = CFO_{it} + ACC_{it}$$

درجه ثبات بین جریان‌های نقدی و اقلام تعهدی، کیفیت اقلام تعهدی را بررسی می‌کند. لذا در این تحقیق، ارزیابی کیفیت گزارشگری مالی (کیفیت اقلام تعهدی) از جایگذاری رقم حاصله بابت اقلام تعهدی شرکت بر اساس معادله فوق در مدل فرانسویس و دیگران (۲۰۱۷) و محاسبه پسماند حاصل معادله زیر استفاده می‌گردد:

$$Acc = \alpha + \beta_1 \times CFO_{t-1} + \beta_2 \times CFO_t + \beta_3 \times CFO_{t+1} + \beta_4 \times \Delta S_t + \beta_5 \times FA_t + \varepsilon_{Acc}$$

در معادلات فوق نوسان پذیری بالاتر رابطه بین سود و جریان های نقدی، کیفیت پایین‌تر اقلام تعهدی را نشان می‌دهد، زیرا منظور کردن اقلام تعهدی در سود، موجب کاهش کیفیت سود می‌شود.

برای بررسی متغیر مستقل فرضیه‌های پژوهش (مدیریت دارایی) نیز از معیار (سنجه)‌های نسبت نقدینگی (نسبت وجه نقد به جمع دارایی‌های جاری) و نسبت دارایی ثابت (نسبت دارایی ثابت به جمع دارایی‌ها) استفاده شده است.

نمونه آماری در این تحقیق شرکت‌های بیمه‌ای است از سال ۱۳۹۵ لغایت ۱۳۹۹ فعال بوده و سال مالی آن منتهی به ۲۹ اسفند ماه باشد. پس از بررسی مشخص شد که در مجموع ۳۲ شرکت بیمه‌ای شامل شرکت‌های دانا، ایران، آسیا، دی، میهن، البرز، پارسین، ملت، توسعه، کارآفرین، رازی، سینا، سامان، نوین، پاسارگاد، کوثر، ماه آرمان، حافظ، امید، ایران معین، تعاون، آسماری، سرمد، تجارت نو، خاور میانه، حکمت صبا، معلم، ایرانیان، امین، موسسه بیمه متقابل قشم و موسسه بیمه کیش در کشور وجود دارد (مستخرج از سایت بیمه مرکزی) که تعداد ۱۸ شرکت از آنها شرایط مورد نظر نمونه آماری را داشته و در مدت ۵ سال مورد آزمون قرار گرفتند. لذا برای آزمون فرضیه‌های فرعی تعداد ۹۰ مشاهده آماری (۵×۱۸) انجام شد. این پژوهش شامل ۵ فرضیه اصلی و ۱۰ فرضیه فرعی به شرح زیر است:

**فرضیه اصلی اول:** مدیریت دارایی‌ها با نسبت Qتوبین رابطه معناداری دارد.

فرضیه اصلی اول دارای دو فرضیه فرعی به شرح زیر است:

نسبت نقدینگی با نسبت Qتوبین رابطه معناداری دارد.

نسبت دارایی ثابت به کل دارایی‌ها با نسبت Qتوبین رابطه معناداری دارد.

**فرضیه اصلی دوم:** مدیریت دارایی‌ها با میانگین موزون هزینه سرمایه رابطه معناداری دارد.

فرضیه اصلی دوم دارای دو فرضیه فرعی به شرح زیر است:

که در آن  $WACC_{it}$  میانگین موزون هزینه سرمایه شرکت  $i$  در پایان سال  $t$ ،  $DPS_{it}$  سود نقدی تقسیمی هر سهم شرکت  $i$  در پایان سال  $t$ ،  $P_{it-1}$  قیمت هر سهم شرکت  $i$  در پایان سال  $t-1$ ،  $NI_{it}$  سود خالص شرکت  $i$  در پایان سال  $t$  و  $NI_{it-1}$  سود خالص شرکت  $i$  در پایان سال  $t-1$  است. نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام از طریق رابطه زیر محاسبه می‌شود: (نمازی و زراعتگری ۱۳۹۸)

$$Grow_{it} = \frac{P_{it} \times NS_{it}}{BVE_{it}}$$

که در آن  $GROW_{it}$  نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام شرکت  $i$  در پایان سال  $t$ ،  $P_{it}$  قیمت هر سهم شرکت  $i$  در پایان سال  $t$ ،  $NS_{it}$  تعداد سهام شرکت  $i$  در پایان سال  $t$  و  $BVE_{it}$  ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام شرکت  $i$  در پایان سال  $t$  است.

نسبت قیمت به سود هر سهم از طریق رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$PE_{it} = \frac{P_{it}}{EPS_{it}}$$

که در آن  $PE_{it}$  نسبت قیمت به سود هر سهم شرکت  $i$  در پایان سال  $t$ ،  $P_{it}$  قیمت هر سهم شرکت  $i$  در پایان سال  $t$  و  $EPS_{it}$  سود هر سهم شرکت  $i$  در پایان سال  $t$  است.

دیگر متغیر وابسته در این تحقیق کیفیت گزارشگری مالی است. به منظور ارزیابی کیفیت گزارشگری مالی از کیفیت اقلام تعهدی استفاده شده است. دلیل انتخاب این معیار، این است که اقلام تعهدی، عامل اصلی پیش‌بینی جریان‌های نقدی آتی هستند و در صورتی که در برآورد آنها میزان خطا کم باشد، سودها نشانه بهتری از جریان‌های نقدی آتی خواهند بود (بیدل و دیگران، ۲۰۱۹).

همچنین استفاده از کیفیت اقلام تعهدی بر این ایده استوار است که اقلام تعهدی توان اطلاع‌دهندگی سود را از طریق هموارسازی نوسانهای جریانهای نقدی بهبود می‌بخشد و هنگامی که از اقلام تعهدی به منظور برآورد جریانهای نقدی و سودهای آتی استفاده شود، در صورتی که خطای اندکی در فرآیند تخمین اقلام تعهدی وجود داشته باشد (کیفیت اقلام تعهدی بالا باشد)، این برآوردها بسیار قابل اتکا هستند. برای اندازه‌گیری کیفیت اقلام تعهدی، ابتدا باید کل اقلام تعهدی تشکیل دهنده سود محاسبه شود. بر اساس مدل ارقام تعهدی دی چاو و دیچو (۲۰۱۷) سود عملیاتی برابر است با جریان های نقدی عملیاتی و ارقام تعهدی.

$Grow_{it}$ : نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام<sup>۳</sup>

$PE_{it}$ : نسبت قیمت به سود هر سهم<sup>۴</sup>

$FRQ_{it}$ : کیفیت گزارشگری مالی<sup>۵</sup>

$CR_{it}$ : نسبت نقدینگی<sup>۶</sup>

$FR_{it}$ : نسبت دارایی ثابت به کل دارایی‌ها<sup>۷</sup>

$\beta_{it}$ : ارزش ارتباطی متغیرها

جدول شماره (۱) آمار توصیفی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. نسبت  $Q$ توبین از ۱.۵۶ تا ۴.۲۲ در بین مشاهدات متغیر است. با توجه به نحوه اندازه‌گیری این معیار و با عنایت به کمینه این نسبت که برای هر شرکت - سال بیش از میزان ۱ به دست آمده است می‌توان نتیجه گرفت ارزش بازار حقوق صاحبان سهام هر شرکت در تمامی سالهای مورد بررسی از ارزش دفتری آن بیشتر بوده است. همچنین میانگین متوسط هزینه سرمایه برای ۹۰ مشاهده ۰.۶۵ بدست آمده است. این میزان بالا نشان‌دهنده این است که شرکت‌های بیمه‌ای نسبت بالایی از سود خود را بین سهامداران خود تقسیم می‌کنند. البته با توجه به پراکندگی حاصله برای این معیار (۰.۹۵ برای ضریب تغییرات) نمی‌توان این موضوع را برای همه شرکت‌های بیمه‌ای یکسان دانست. میانگین نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام ۷.۲۰ به دست آمده است، بدان معنا که ارزش بازار سهام شرکت‌های بیمه نسبت به ارزش دفتری آنها ۷ برابر است. نسبت قیمت به سود هر سهم از ۱.۱۰ تا ۱۰.۳۲ برای مشاهدات متغیر بوده است. این بدان معناست که بازیافت مبلغ خرید سهام شرکت‌های بیمه‌ای از ۱ سال تا ۱۰ سال متغیر است. طبق جدول زیر میانگین این مدت زمان در صنعت بیمه ۵ سال است. همانطور که از میانگین نسبت نقدینگی برمی‌آید، شرکت‌های بیمه‌ای ۵۵ درصد از دارایی‌های خود را به طور نقد نگهداری می‌کنند. این نسبت در برخی از مشاهدات به ۸۱ درصد نیز رسیده است. شرکت‌های بیمه‌ای این موضوع را با توجه به ماهیت فعالیتشان برای پرداخت خسارت - های غیرمترقبه ضروری می‌دانند. برخلاف نسبت نقدینگی، شرکت‌های بیمه‌ای درصد کمتری از دارایی‌های خود را به صورت دارایی‌های سرمایه‌ای نگهداری می‌کنند. تا جائیکه این شرکتها به طور متوسط تنها ۲۹ درصد از دارایی‌های خود را تبدیل به دارایی‌های ثابت نموده‌اند. البته برای محاسبه این نسبت از ارزش دفتری دارایی‌های ثابت استفاده شده است و بلاشک پشتوانه شرکت‌های بیمه ارزش بازار دارایی‌های مزبور خواهد بود.

نسبت نقدینگی با میانگین موزون هزینه سرمایه رابطه معناداری دارد.

نسبت دارایی ثابت به کل دارایی‌ها با میانگین موزون هزینه سرمایه رابطه معناداری دارد.

**فرضیه اصلی سوم:** مدیریت دارایی‌ها با نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام رابطه معناداری دارد.

فرضیه اصلی سوم دارای دو فرضیه فرعی به شرح زیر است: نسبت نقدینگی با نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام رابطه معناداری دارد.

نسبت دارایی ثابت به کل دارایی‌ها با نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام رابطه معناداری دارد.

**فرضیه اصلی چهارم:** مدیریت دارایی‌ها با نسبت قیمت به سود هر سهم رابطه معناداری دارد.

فرضیه اصلی چهارم دارای دو فرضیه فرعی به شرح زیر است: نسبت نقدینگی با نسبت قیمت به سود هر سهم رابطه معناداری دارد.

نسبت دارایی ثابت به کل دارایی‌ها با نسبت قیمت به سود هر سهم رابطه معناداری دارد.

**فرضیه اصلی پنجم:** مدیریت دارایی‌ها با کیفیت گزارشگری مالی رابطه معناداری دارد.

فرضیه اصلی پنجم دارای دو فرضیه فرعی به شرح زیر است: نسبت نقدینگی با کیفیت گزارشگری مالی رابطه معناداری دارد. نسبت دارایی ثابت به کل دارایی‌ها با کیفیت گزارشگری مالی رابطه معناداری دارد.

همچنین برای بررسی فرضیه‌ها، مدل آماری ذیل جهت تجزیه و تحلیل مورد استفاده قرار می‌گیرد:

مدل رگرسیونی فرضیه اصلی اول پژوهش

$$Q_{it} = \beta_0 + \beta_1 CR_{it} + \beta_2 FR_{it} + \varepsilon_{it}$$

مدل رگرسیونی فرضیه اصلی دوم پژوهش

$$WACC_{it} = \beta_0 + \beta_1 CR_{it} + \beta_2 FR_{it} + \varepsilon_{it}$$

مدل رگرسیونی فرضیه اصلی سوم پژوهش

$$Grow_{it} = \beta_0 + \beta_1 CR_{it} + \beta_2 FR_{it} + \varepsilon_{it}$$

مدل رگرسیونی فرضیه اصلی چهارم پژوهش

$$PE_{it} = \beta_0 + \beta_1 CR_{it} + \beta_2 FR_{it} + \varepsilon_{it}$$

مدل رگرسیونی فرضیه اصلی پنجم پژوهش

$$FRQ_{it} = \beta_0 + \beta_1 CR_{it} + \beta_2 FR_{it} + \varepsilon_{it}$$

در این مدل‌ها:

$Q_{it}$ : نسبت  $Q$ توبین<sup>۱</sup>

$WACC_{it}$ : میانگین موزون هزینه سرمایه<sup>۲</sup>

۴. Price to Earning per share ratio

۵. Financial Reporting Quality

۶. Cash Ratio

۷. Fixed asset to total of assets Ratio

۱. Q-tubin

۲. Weighted Average Capital Cost

۳. نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام را نسبت رشد نیز می‌خوانند.

در نتیجه ثبات و پایداری بسیار کمتری در طی دوره پژوهش داشته است. دلیل این موضوع را می‌توان پرداخت خسارت‌های گوناگون و افزایش و کاهش‌های شدید در وجه نقد شرکتهای بیمه‌ای دانست.

نتایج مقایسه ضریب تغییرات نسبت‌های مالی مربوط به دارایی‌ها و پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری نیز حاکی از آن است که نسبت‌های مالی مربوط به دارایی‌ها در مقایسه با پیامدهای اقتصادی دارای ضریب تغییرات و پراکندگی بیشتر و

جدول شماره (۱) آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

نوع متغیر	شاخص	تعداد	میانگین	میانه	ماکزیمم	مینیمم	انحراف معیار	ضریب تغییرات
متغیر وابسته	نسبت Qتوبین	۹۰	۳/۲۳	۳/۱۲	۴/۲۲	۱/۵۶	۰/۴۵	۰/۱۴
	متوسط هزینه سرمایه	۹۰	۰/۶۵	۰/۵۵	۰/۸۰	۰/۰۱	۰/۶۲	۰/۹۵
	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام	۹۰	۷/۲۰	۸/۵۳	۱۰/۰۴	۱/۰۰	۱/۶۳	۰/۲۳
	نسبت قیمت به سود هر سهم	۹۰	۵/۲۱	۵/۱۰	۱۰/۳۲	۱/۱۰	۲/۰۱	۰/۳۹
متغیر مستقل	کیفیت گزارشگری مالی	۹۰	-۰/۰۸	-۰/۰۱	۰/۰۰	-۰/۵۶	۰/۰۸	-۱
	نسبت نقدینگی	۹۰	۰/۵۵	۰/۶۰	۰/۸۱	۰/۲۳	۲/۳۶	۴/۲۹
	نسبت دارایی ثابت به کل دارایی‌ها	۹۰	۰/۲۹	۰/۳۰	۰/۵۴	۰/۲۶	۰/۸۵	۲/۹۳

همانطور که مشاهده می‌شود با توجه به اینکه سطح معنی‌داری همه متغیرهای وابسته بیش از ۰/۰۵ است، لذا توزیع داده‌ها نرمال است.

در ابتدا جهت آزمون نرمال بودن توزیع داده‌ها، آزمون کلموگوروف-اسمیرنوف بعمل آمد که نتایج آن در جدول شماره (۲) قابل مشاهده است.

جدول شماره (۲) نتایج آزمون نرمال بودن توزیع داده‌ها

میزان	معنی‌داری	متغیر وابسته
$p \geq 0.05$	۰/۰۶۸۳	Qتوبین
$p \geq 0.05$	۰/۰۸۶۹	متوسط هزینه سرمایه
$p \geq 0.05$	۰/۰۵۸۹	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام
$p \geq 0.05$	۰/۰۵۶۰	نسبت قیمت به سود هر سهم
$p \geq 0.05$	۰/۰۹۰۱	کیفیت گزارشگری مالی

وابسته به وسیله متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می‌شوند. در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نسبت نقدینگی ۰/۸۶۵۱ و ضریب متغیر نسبت دارایی ثابت ۰/۶۵۹۵ بوده که نشان دهنده تأثیر متغیرهای نسبت نقدینگی و نسبت دارایی ثابت بر نسبت Qتوبین است. نتایج نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیرها در ناحیه رد فرض صفر قرار می‌گیرند یعنی متغیرهای نسبت نقدینگی و نسبت دارایی ثابت در مدل معنی‌دار هستند. با توجه به موارد فوق می‌توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرضیه اصلی اول را تأیید شده تلقی نمود و این موضوع نشان دهنده این است که مدیریت دارایی‌ها بر نسبت Qتوبین تأثیر دارد.

#### یافته‌ها

برای بررسی اثر متغیر مستقل (مدیریت دارایی‌ها) بر متغیر وابسته (پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری و گزارشگری مالی) و معنی‌داری کل مدل رگرسیون از آزمون F فیشر استفاده می‌شود. در فرضیه اول نسبت Qتوبین به عنوان سنج پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در نظر گرفته شده است که نتایج آزمون به شرح جدول شماره (۳) است: در جدول ۳ مقدار احتمال (یا سطح معنی‌داری F) برابر ۰/۰۰۰ بوده و چون این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود، یعنی مدل معنی‌دار است. مقدار آماره دوربین-واتسون ۲/۱۸ است که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی خطاها را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد، تقریباً ۷۶ درصد تغییرات متغیر



جدول شماره (۳) نتایج تخمین مدل پژوهش بر مبنای Q توبین

Q <sub>it</sub> = β <sub>0</sub> + β <sub>1</sub> CR <sub>it</sub> + β <sub>2</sub> FR <sub>it</sub> + ε <sub>it</sub>			نتایج آزمون فرضیه اول	
سطح معنی داری	آماره تی	ضریب	نماد	متغیر
۰/۰۰۱۸	۵/۳۰۴۱۳۷	۰/۸۶۵۱	CR <sub>it</sub>	نسبت نقدینگی
۰/۰۰۶۵	۴/۰۰۴۲۰۱	۰/۶۵۹۵	FR <sub>it</sub>	نسبت دارایی ثابت
۰/۰۰۰۰	۲۵/۰۳۵۱۵	۰/۲۲۸۶۳۱	C	مقدار ثابت (عرض از مبدأ)
F = ۲۴/۲۴۶۳۵۵۶			برازش کلی مدل	
prob(F) = ۰/۰۰۰				
D.W = ۲/۱۸۵۱				
R <sup>۲</sup> = ۰/۷۵۸۹				

تأثیر متغیرهای نسبت نقدینگی و نسبت دارایی ثابت بر متوسط هزینه سرمایه است. نتایج نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیر نسبت نقدینگی در ناحیه رد فرض صفر و متغیر نسبت دارایی ثابت در ناحیه قبول فرض صفر قرار می‌گیرد، یعنی متغیر نسبت نقدینگی در مدل معنی‌دار بوده ولی متغیر نسبت دارایی ثابت معنی‌دار نیست. با توجه به اینکه نسبت دارایی ثابت در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأثیری در متوسط هزینه سرمایه ندارد، این معیار در سطح اطمینان ۹۰ درصد مورد توجه قرار گرفت که ارتباط معنی‌دار این معیار و متوسط هزینه سرمایه مورد تأیید قرار گرفت. بنابراین فرضیه اصلی دوم در سطح اطمینان ۹۰ درصد تأیید شده و این موضوع نشان دهنده این است که مدیریت دارایی‌ها بر متوسط هزینه سرمایه تأثیر دارد.

در فرضیه دوم متوسط هزینه سرمایه به عنوان سنجه پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در نظر گرفته شده است که نتایج آزمون بر این مبنای به شرح جدول شماره (۴) است: در جدول ۴ مقدار احتمال (یا سطح معنی‌داری F) برابر ۰/۰۰۰ بوده و چون این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود، یعنی مدل معنی‌دار است. مقدار آماره دوربین-واتسون ۲/۰۰ است که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی خطاها را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد، تقریباً ۴۵ درصد تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می‌شوند. در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نسبت نقدینگی ۰/۶۶۹۱ و ضریب متغیر نسبت دارایی ثابت ۰/۱۵۸ بوده که نشان دهنده

جدول شماره (۴) نتایج تخمین مدل پژوهش بر مبنای متوسط هزینه سرمایه

WACC <sub>it</sub> = β <sub>0</sub> + β <sub>1</sub> CR <sub>it</sub> + β <sub>2</sub> FR <sub>it</sub> + ε <sub>it</sub>			نتایج آزمون فرضیه دوم	
سطح معنی داری	آماره تی	ضریب	نماد	متغیر
۰/۰۳۶۵	۴/۴۵۹۸۷۱	۰/۶۶۹۱	CR <sub>it</sub>	نسبت نقدینگی
۰/۱۲۲۵	۰/۲۹۱۵۴۲	۰/۰۱۵۸	FR <sub>it</sub>	نسبت دارایی ثابت
۰/۰۰۰۰	۰/۴۹۳۲۰۷۷	۰/۷۳۱۷۰۲	C	مقدار ثابت (عرض از مبدأ)
F = ۳۵/۱۵۶۸۷			برازش کلی مدل	
prob(F) = ۰/۰۰۰				
D.W = ۲/۰۰۵۲				
R <sup>۲</sup> = ۰/۴۴۷۷				

آماره دوربین-واتسون ۲/۱۴ است که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی خطاها را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد، تقریباً ۳۷ درصد تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می‌شوند. در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نسبت نقدینگی ۰/۸۸۵۲ و ضریب متغیر نسبت دارایی ثابت ۰/۱۰۱۲ بوده که نشان دهنده تأثیر متغیرهای نسبت نقدینگی و نسبت

در جدول شماره (۵) فرضیه سوم آزمون شده است. در این فرضیه نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام به عنوان سنجه پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در نظر گرفته شده است که نتایج آزمون بر این مبنای به شرح زیر است: در جدول ۵ مقدار احتمال (یا سطح معنی‌داری F) برابر ۰/۰۰۰ بوده و چون این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود، یعنی مدل معنی‌دار است. مقدار

صاحبان سهام ندارد، این معیار در سطح اطمینان ۹۰ درصد مورد توجه قرار گرفت که ارتباط معنی‌دار این معیار و نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام مورد تأیید قرار گرفت. بنابراین فرضیه اصلی سوم نیز در سطح اطمینان ۹۰ درصد تأیید شده و این موضوع نشان دهنده این است که مدیریت دارایی‌ها بر نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام تأثیر دارد.

دارایی ثابت بر ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام است. نتایج نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیر نسبت نقدینگی در ناحیه رد فرض صفر و متغیر نسبت دارایی ثابت در ناحیه قبول فرض صفر قرار می‌گیرد، یعنی متغیر نسبت نقدینگی در مدل معنی‌دار بوده ولی متغیر نسبت دارایی ثابت معنی‌دار نیست. با توجه به اینکه نسبت دارایی ثابت در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأثیری در نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق

جدول شماره (۵) نتایج تخمین مدل پژوهش بر مبنای نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام

GROW <sub>it</sub> = β <sub>0</sub> + β <sub>1</sub> CR <sub>it</sub> + β <sub>2</sub> FR <sub>it</sub> + ε <sub>it</sub>			نتایج آزمون فرضیه سوم	
سطح معنی داری	آماره تی	ضریب	نماد	متغیر
۰/۰۱۸۸	۴/۵۲۹۸۷۰	۰/۸۸۵۲	CR <sub>it</sub>	نسبت نقدینگی
۰/۱۱۲۵	۰/۲۳۴۵۴۲	۰/۱۰۱۲	FR <sub>it</sub>	نسبت دارایی ثابت
۰/۰۰۰۰	۱۹/۰۳۴۵۵	۰/۰۰۵۸۹۵	C	مقدار ثابت (عرض از مبدأ)
F = ۲۸/۵۲۲۴			برازش کلی مدل	
prob(F) = ۰/۰۰۰				
D.W = ۲/۱۴۵۰				
R <sup>2</sup> = ۰/۳۶۹۸				

دارایی ثابت بر نسبت قیمت به سود هر سهم است. نتایج نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیر نسبت نقدینگی در ناحیه رد فرض صفر و متغیر نسبت دارایی ثابت در ناحیه قبول فرض صفر قرار می‌گیرد، یعنی متغیر نسبت نقدینگی در مدل معنی‌دار بوده ولی متغیر نسبت دارایی ثابت معنی‌دار نیست. با توجه به اینکه نسبت دارایی ثابت در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأثیری در نسبت قیمت به سود هر سهم ندارد، این معیار در سطح اطمینان ۹۰ درصد مورد توجه قرار گرفت که ارتباط معنی‌دار این معیار و نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام مورد تأیید قرار گرفت. بنابراین فرضیه اصلی چهارم نیز در سطح اطمینان ۹۰ درصد تأیید شده و این موضوع نشان دهنده این است که مدیریت دارایی‌ها بر نسبت قیمت به سود هر سهم تأثیر دارد.

در فرضیه چهارم نسبت قیمت به سود هر سهم به عنوان سنجه پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری در نظر گرفته شده است که نتایج آزمون بر این مبنای به شرح جدول شماره (۶) است: در جدول ۶ مقدار احتمال (یا سطح معنی‌داری F) برابر ۰/۰۰۰۹ بوده و چون این مقدار کمتر از ۵٪ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود، یعنی مدل معنی‌دار است. مقدار آماره دوربین-واتسون ۲/۲۵ است که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی خطاها را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد، تقریباً ۵۲ درصد تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می‌شوند. در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نسبت نقدینگی ۰/۸۴۶۵ و ضریب متغیر نسبت دارایی ثابت ۰/۰۶۵۲ بوده که نشان دهنده تأثیر متغیرهای نسبت نقدینگی و نسبت

جدول شماره (۶) نتایج تخمین مدل پژوهش بر مبنای نسبت قیمت به سود هر سهم

PE <sub>it</sub> = β <sub>0</sub> + β <sub>1</sub> CR <sub>it</sub> + β <sub>2</sub> FR <sub>it</sub> + ε <sub>it</sub>			نتایج آزمون فرضیه چهارم	
سطح معنی داری	آماره تی	ضریب	نماد	متغیر
۰/۰۱۹۶	۵/۳۶۲۱۴۰	۰/۸۴۶۵	CR <sub>it</sub>	نسبت نقدینگی
۰/۱۱۲۵۶	۰/۹۶۳۲۵۸	۰/۰۶۵۲	FR <sub>it</sub>	نسبت دارایی ثابت
۰/۰۰۰۰	۱۵/۶۹۸۲۱	۰/۵۶۹۰۰	C	مقدار ثابت (عرض از مبدأ)
F = ۲۵/۶۹۸۶			برازش کلی مدل	
prob(F) = ۰/۰۰۰۹				
D.W = ۲/۲۵۶۴				
R <sup>2</sup> = ۰/۵۱۹۵				

در حالت کلی نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیر نسبت نقدینگی ۰/۳۶۲۵ و ضریب متغیر نسبت دارایی ثابت ۰/۲۵۰۹ بوده که نشان دهنده تأثیر متغیرهای نسبت نقدینگی و نسبت دارایی ثابت بر کیفیت گزارشگری مالی است. نتایج نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد متغیرهای مستقل در ناحیه رد فرض صفر قرار می‌گیرد یعنی متغیرهای نسبت نقدینگی و نسبت دارایی ثابت در مدل معنی‌دار هستند. با توجه به موارد فوق می‌توان در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرضیه اصلی پنجم را تأیید شده تلقی نمود و این موضوع نشان دهنده این است که مدیریت دارایی‌ها بر کیفیت تأثیر دارد.

با توجه به اینکه کیفیت گزارشگری مالی دیگر متغیر وابسته است، فرضیه پنجم نیز آزمون شده است که نتایج آزمون بر این مبنا به شرح جدول شماره (۷) است:

در جدول ۷ مقدار احتمال (یا سطح معنی‌داری (F) برابر ۰/۰۰۰ بوده و چون این مقدار کمتر ۵٪ است، فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود، یعنی مدل معنی‌دار است. مقدار آماره دوربین-واتسون ۲/۱۵ است که این مقدار، عدم وجود خود همبستگی خطاها را نشان می‌دهد. نتایج مربوط به ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد، تقریباً ۳۶ درصد تغییرات متغیر وابسته به وسیله متغیرهای مستقل مدل، توضیح داده می‌شوند.

جدول شماره (۷) نتایج تخمین مدل پژوهش بر مبنای کیفیت گزارشگری مالی

FRQ <sub>it</sub> = β <sub>0</sub> + β <sub>1</sub> CR <sub>it</sub> + β <sub>2</sub> FR <sub>it</sub> + ε <sub>it</sub>			نتایج آزمون فرضیه پنجم	
سطح معنی داری	آماره تی	ضریب	نماد	متغیر
۰/۰۱۵۹	۰/۴۸۲۰۶۹	۰/۳۶۲۵	CR <sub>it</sub>	نسبت نقدینگی
۰/۰۰۲۵	۲/۸۶۳۹۱۵	۰/۲۵۰۹	FR <sub>it</sub>	نسبت دارایی ثابت
۰/۰۰۰۰	۹/۰۲۵۹۷۰	۰/۹۵۳۰	C	مقدار ثابت (عرض از مبدأ)
F = ۲۵/۶۹۸۶			برازش کلی مدل	
prob(F) = ۰/۰۰۰				
D.W = ۲/۱۵۸۰				
R <sup>۲</sup> = ۰/۳۶۱۵				

بهبود بخشند. در نهایت تأیید فرضیه پنجم تحقیق در سطح اطمینان ۹۵ درصد نشان از این است که شرکت‌های بیمه‌ای می‌توانند از طریق مدیریت دارایی‌ها، کیفیت گزارشگری را تا ۶۸ درصد بهبود بخشند. با توجه به اینکه شرکت‌های فعال در صنعت بیمه در قبال صدور بیمه نامه‌های مختلف کمتر از اسناد دریافتی استفاده می‌نمایند، لذا ورودی وجه نقد بالایی داشته و از نقدینگی مطلوبی برخوردارند. با توجه به این موضوع و با عنایت به وجود ریسک ذاتی و پرداخت خسارت‌های غیرقابل پیش‌بینی در این صنعت، نگهداری اندازه‌ای از حجم نقدینگی در این شرکت‌ها غیرقابل اجتناب است. لذا تعیین میزان نقدینگی جهت تبدیل آن به سایر دارایی‌های جاری و دارایی‌های ثابت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و موجب ایجاد بهبود در پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری و گزارشگری مالی می‌شود. با عنایت به موارد فوق به شرکت‌های فعال در صنعت بیمه پیشنهاد می‌شود با حفظ وجه نقد یا مشابه نقد به میزان ۷۸ درصد و نگهداری دارایی ثابت به میزان ۶۹ کل دارایی‌ها پیامدهای اقتصادی شرکت را بهبود بخشیده و همچنین به محققان پیشنهاد می‌شود در راستای بهبود پیامدهای اقتصادی

### نتایج و پیشنهادها

تأیید فرضیه اول تحقیق در سطح اطمینان ۹۵ درصد نشان از این است که شرکت‌های بیمه‌ای می‌توانند از طریق مدیریت دارایی‌ها، پیامدهای اقتصادی اطلاعات حسابداری (نسبت Qتوبین) را تا ۷۷ درصد بهبود بخشند. همچنین تأیید فرضیه دوم تحقیق در سطح اطمینان ۹۰ درصد نشان از این است که شرکت‌های بیمه‌ای می‌توانند از طریق مدیریت دارایی‌ها (مخصوصاً نسبت نقدینگی)، پیامدهای اقتصادی اطلاعات حسابداری (متوسط هزینه سرمایه) را تا ۶۱ درصد بهبود بخشند. تأیید فرضیه سوم تحقیق نیز در سطح اطمینان ۹۰ درصد نشان از این است که شرکت‌های بیمه‌ای می‌توانند از طریق مدیریت دارایی‌ها (مخصوصاً نسبت نقدینگی)، پیامدهای اقتصادی اطلاعات حسابداری (نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام) را تا ۶۷ درصد بهبود بخشند. تأیید فرضیه چهارم تحقیق در سطح اطمینان ۹۰ درصد نشان از این است که شرکت‌های بیمه‌ای می‌توانند از طریق مدیریت دارایی‌ها (مخصوصاً نسبت نقدینگی)، پیامدهای اقتصادی اطلاعات حسابداری (نسبت قیمت به سود هر سهم) خود را تا ۵۶ درصد

- \* Kosmidou, K. and Zopounidis, C. (2004) Goal Programming Techniques for Bank Asset Liability Management. Kluwer Academic Publishers.
- \* Moshiri, A. Karimi, M. (1386), Assets and liability management using goal programming model and AHP (in Karafarin bank). Financial Research.8:89
- \* Robertson, M. Eilon, S. and Fowkes, T.R. (1972). A bank asset management model. Applications of Management Science in Banking and Finance.149-158.
- اطلاعات حسابداری، میزان تأثیرگذاری ذخایر حق بیمه را در این صنعت مورد بررسی و پژوهش قرار دهند.

#### فهرست منابع

- \* Ball, R., and P. Brown, (1968), "An Empirical Evaluation of Accounting Income Numbers", Journal of Accounting Research, 6, 78-159.
- \* Birge, J. R., Judice, P. (2013). Long-term bank balance sheet management: Estimation and simulation of risk-factors. Journal of Banking and Finance. 37:4711-4720.
- \* Brodt, A.I. (1978). Dynamic balance sheet management model for a canadian chartered bank. Journal of Banking and Finance.: p. 221-241.
- \* Carino, D.R. et al. (1994). The RussellYasuda Kasai Model: An asset/liability model for a japanese insurance company using multistage Stochastic Programming. Proceedings Of The World Congress On Engineering. 4(1): 29-49.
- \* Chambers, D. Charnes, A. (1961). Intertemporal analysis and optimization of bank portfolios. Management Science. (7):393-410.
- \* Charumathi, A. and Balakrishnan, M. (2008). Asset liability management in Indian banking industry with special reference to interest rate risk management in ICICI bank. Proceedings Of The World Congress On Engineering. 2.
- \* Claessens, S. & van Horen, N. (2013) .Being a foreigner among domestic banks: Asset or liability. Journal of Banking and Finance.5:1276-1290.
- \* Cohen , K.J. and Hammer, F.S. (1967). Linear programming and optimal bank asset management decisions. Journal Of Finance.42-61.
- \* Community of Eghtesad Novin Bank (1387), Asset-Liability Management And Liquidity Risk In Financial Institutions, Tehran: Fraskhan.
- \* Dash, M. and Pathak, R. (2010) A linear programming model for assessing assetliability management in banks. School of Business and affiliation.
- \* Fathi S, Abzari M, Habibi S. (2014). Determinants of capital structure: Meta-analysis. Assest Management And Financing. 2 (1):55-74
- \* Fielitz, D. and Loeffler, A. (1971). A linear programming model for commercial bank liquidity management. Financial Management. 44-50.
- \* Googedchian A, Amairi H, Khodaverdisamani M. (2014) Effect of asset specificity on the financing method of listed companies in Tehran Stock Exchange. Assest Management And Financing .1 (3):15-32
- \* Gulpinar, N., and Pachamanova, D. (2013). A robust optimization approach to asset-liability management under timevarying investment opportunities. Journal of Banking and Finance. 37.2081-2041.
- \* Habibi, h. (1381). Designing company's assets and liabilities managment by mathematical modeling in an insurance firm using dynamic programming. Faculty of Tarbiat Modarres.
- \* Kosmidou, K. and Zopounidis, C. (2002). A Multi-Objective Methodology For Bank Asset Liability Management In Financial Engineering. Kluwer Academic Publishers. p. 139-150.



*Accounting Knowledge & Management Auditing*

*Vol. 13/ No. 52/ Winter 2024*

## **The role of asset management in the insurance industry in improving the economic consequences of the quality of accounting information and the quality of financial reporting**

**Mohamad Owsati**

Accounting, management and economy, Islamic Azad University Science and Research Branch, tehran, iran

[mohamadowsati@yahoo.com](mailto:mohamadowsati@yahoo.com)

**Ghodratallah Talebnia**

Accounting Department , Islamic Azad University Science and Research Branch, Tehran, Iran

[gh\\_talebnia@yahoo.com](mailto:gh_talebnia@yahoo.com)

**Hamidreza Vakilifard**

Accounting Department , Islamic Azad University Science and Research Branch, Tehran, Iran

[vakilifard\\_phd@yahoo.com](mailto:vakilifard_phd@yahoo.com)

### **Abstract**

Asset management seeks to find a combination of assets in the balance sheet to thereby increase shareholders' net wealth. The role of Asset Management has been studied more in the financial and credit industries and in banks, but less in insurance companies and This research intends to do this .In this study, we first extracted the information required from insurance companies from the financial statements and information available in the Stock Exchange for the period of  $\wedge$  years from 2016 to 2020 and selected 18 companies from the total of insurance companies as statistical sample. Then, based on Dickey Fuller test, the variables were tested, by Kolmogorov Smirnov test, normality of data and by Durbin Watson test, the independent of the errors. In this study, Fisher's statistic at 95% confidence level was used to test the overall significance of the processed regression model. The results show that measures of asset management (liquidity ratios and fixed assets ratios) have impact on improving the economic consequences of quality of accounting information and quality of financial reporting.

**Keywords:** Asset Management, Economic consequences, Accounting Information Quality, Financial Reporting Quality, Insurance Industry

